

v zadevi **Đakovič proti Sloveniji**,

senat Evropskega sodišča za človekove pravice (Tretja sekcija) v sestavi:

gospod J. HEDIGAN, predsednik senata,
gospod B.M. ZUPANČIČ, gospod L. CAFLISCH,
gospod. V. ZAGREBELSKY, gospod E. MYER,
gospod DAVID THOR B1pRGVINSSON,
gospa I. ZIEMELE, sodniki, in gospod V. BERGER, sodni tajnik,

po posvetovanju za zaprtimi. vrati 6. aprila 2006, izreklo naslednjo sodbo, ki
je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 32964/02) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovi pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 21. junija 2001 vložil slovenski državljan, gospod Ratko Rakovič (v nadaljevanju: pritožnik).

2. Pritožnika je zastopala Odvetniška pisarna Verstovšek. Slovenska vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bil udeležen kot stranka, predolgo. Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolgim trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Dne 7. septembra 2004 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti. pritožbe in utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

1. Pritožnik je bil rojen leta 1942 in živi v Celju.

2. Dne 1. aprila 1992 se je pritožnik poškodoval v nesreči pri delu. Pritožnikov delodajalec je ime] zanj sklenjeno zavarovanje pri zavarovalnici ZT.

3. Dne 29. septembra .1993 je pritožnik vložil civilno tožbo proti ZT pri Temeljnem sodišču v Celju in zahteval odškodnino v višini 2.111.949 SIT (približno 8.800 EUR (evrov)) za utrpele poškodbe.

Do 28. juniju 1994 oz. dne, ko je Konvencija pričela veljati v Sloveniji, je sodišče opravilo eno obravnavo in določilo izvedenca za oftalmologijo.

Med 9. septembrom 1994 in 26. novembrom 1996 je pritožnik štirikrat vložil pripravljalne vloge in/ali predlagal dokaze.

Med 9. septembrom 1994. in 7. majem 1996 je štirikrat zaprosil, da se določi narok za obravnavo.

Dne 1.. januarja 1995 se je zaradi preoblikovanja slovenskega sodstva pristojnost za odločanje o zadevi prenesla na Okrožno sodišče v Celju.

Na zadnji obravnavi je sodišče izdalo pisno sodbo. Sodba, ki je deloma ugodila zahtevku. pritožnika, je bila izročena pritožniku 13. februarja 1997.

1. Dne 24. februarja 1997 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Celju_ .ZT se je tudi pritožila.

Dne 26. novembra 1997 je sodišče razveljavilo sodbo sodišča prve stopnje in vrnilo zadevo sodišču *prve* stopnje v ponovno presojo.

Odločba sodišča je bila pritožniku vročena 8. januarja 1998.

1. Dne 11. junija 1998 je pritožnik vložil pripravljalne vloge pri. Okrožnem sodišču v Celju.

Dne 22. junija 1998 je sodišče opravilo obravnavo. Sodišče je odločila, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je deloma ugodila zahtevku pritožnika, je bila pritožniku vročena 24. septembra 1998.

1. Dne 2. oktobra 1998 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Celju. ZT se je tudi pritožila.

Dne 21. aprila 1999 je sodišče razveljavilo sodbo sodišča prve stopnje in vrnilo zadevo sodišču prve stopnje v ponovno presojo.

Sklep sodišča je bil pritožniku vročen 31. maja 1999.

1. Dne 14. junija in 23. novembra 1999. je pritožnik vložil pripravljalne vloge in/ali predlagal dokaze.

Noben izmed narokov za obravnavo 14. junija 1999 in 13. decembra 1999 ni bil preložen na zahtevo pritožnika.

Med postopkom je sodišče pridobilo dodatno izvedensko mnenje od določenega izvedenca za oftalmologijo.

Na zadnji obravnavi je sodišče odločilo, da bo izdalo sodno pisno. Sodba, ki je deloma ugodila zahtevku pritožnika, je bila pritožniku vročena 9. februarja 2000.

1. Dne 14. februarja 2000 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Celju na del sodbe, ki ni ugodil njegovemu zahtevku.

Dne 21. maja 2001 je sodišče druge stopnje zavrnilo njegovo pritožbo.

1. Dne 21. maja 2001 je pritožnik vložil revizijo na Vrhovno sodišče. Dne 13. junija 2002¹⁰ sodišče zavrglo zahtevek pritožnika.

Sodba je bila pritožniku vročena 28. avgusta 2002.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA in 13. ČLENA KONVENCije

1. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da a Njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča... sodišče.«

2. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo glede nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa:

),,Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastno, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

16. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

1.7. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da domača pravna sredstva niso bila učinkovita.

3. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam Belinger in Lukenda (*Belinger v. Slovenija (odl.)*, št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda. v. Slovenija*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi Lukenda, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

4. Glede obravnavane zadeve Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

5. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost zadeve

1. Prvi odstavek 6. člena

1. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 28. junija 1994, na dan, ko je v Sloveniji pričela veljati Konvencija, in se je končalo 28. avgusta 2002, na dan, ko je bila pritožniku vročena sodba Vrhovnega sodišča. Upoštevano obdobje je torej trajalo več kot osem let in dva meseca na sedmim stopnjah sojenja.

2. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender v. Francija* [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESCP 2000-V11).

3. Sodišče opaza, da se je bilo o zadevi odločeno na sedmih stopnjah sojenja, zato ne more sprejeti zaključka, da so bila v obravnavani zadevi sodišča neaktivna. Ravno nasprotno, zamude v obravnavani zadevi so nastale predvsem zaradi ponovnega obravnavanja zadeve. Čeprav Sodišče ni v položaju, da bi analiziralo kvaliteto sodne prakse na domačih sodiščih, meni, da je ponovno obravnavanje zadeve ponavadi posledica napak, ki so jih storila nižja sodišča, ponavljanje takšnih napak pa lahko kaže na resne pomanjkljivosti v pravosodnem sistemu (glej, npr. *Wierciszewska v. Poljska*, št. 41431/98, odstavek 46, 25. november 2003). Vlada ni predstavila nobenih navedb, ki bi Sodišče prepričale, da zavzame drugačno stališče.

4. Po preučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po sojenju v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

2. 13. člen

25. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudla v. Poljska* [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je ugovore in trditve, ki jih je predložila

Vlada, zavrnilo v prejšnjih zadevah (gl. Lukenda, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

26. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi. odstavek 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

27. 41. člen Konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje. rc

A. Škoda

28. Pritožnik je zahteval 10.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

29. Vlada je zahtevku. oporekala.

30. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja 1.200 EUR (eurov).

B. Stroška

1. Pritožnik je zahteval tudi približno 1.610 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

1. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

2. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi. odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi Lukenda (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar se tiče dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, da je pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

34. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, daje pritožba dopustna;
2. *razsoja*, daje prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije;
3. *razsoja*, daje prišlo do kršitve 13. člena Konvencije;
4. *razsoja*:

a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane po drugem odstavku 44. člena Konvencije sodba dokončna, plačati 1.200 EUR (tisoč dvesto eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;

b) da se po izteku navedenih treh mesecev do plačila obračunajo na navedene zneske linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke;

5. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevke po pravičnem zadoščenju.

Sodba je napisana v angleščini in pisno notificirana 27. aprila 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent BERGER John HEDIGAN
sodni tajnik predsednik senata